

**CEA DE-A XI-A REUNIUNE
A COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNNO-SLOVACĂ
(Nădlac – Arad, 6-9 octombrie 2014)**

Comisia Mixtă de Istorie Româno-Slovacă, instituită în 1995 în baza acordurilor inter-academice convenite între Academia Română și Academia Slovacă de Științe, și-a ținut Cea de a XI-a Reuniune, în baza Protocolului încheiat în timpul reuniunii precedente – de la Banská Bystrica (Slovacia) – la Nădlac – Arad, în zilele de 6-9 octombrie 2014.

Tema de lucru a Comisiei a fost, de această dată, **Anul 1989. Căderea regimurilor comuniste din România și Slovacia la împlinirea a 25 de ani de la derularea evenimentelor**. Se constatare că asemenea problematică nu fusese abordată în dezbaterile anterioare ale Comisiei, impunându-se acum o evaluare consistentă a ei, la împlinirea unui sfert de veac de la desfășurarea evenimentelor. Locul dezbaterii din cadrul Reuniunii n-a fost ales întâmplător, Aradul fiind al doilea oraș – după Timișoara – în care s-au petrecut evenimentele revoluționare din anul 1989.

Încă de la începutul lucrărilor Reuniunii s-a subliniat faptul că această comisie științifică interacademică funcționează cu multă regularitate, fiind deosebit de profitabilă sub aspect științific ambelor istoriografii, română și slovacă.

La lucrările Reuniunii au participat, din Partea română, nouă istorici, specialiști în problematica aflată în dezbatere: prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, președintele Părții române în Comisie; prof. univ. dr. Aurel Ardelean, președintele Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, gazda Reuniunii (*Impactul Revoluției din 1989 asupra începuturilor învățământului superior din Arad*); prof. univ. dr. Marius Grec, prof. Stelian Boia (*Lupta de rezistență anticomunistă și Revoluția română din 1989*); Mihai Răzvan Huszárík (Nădlac - Arad) (*Contextul internațional al desfășurării evenimentelor din anul 1989 în Europa*); prof. dr. Pavel Huszárík și Nicoleta Huszárík de la Liceul din Nădlac-Arad (*Minoritatea slovacă din România în contextul evenimentelor din România anului 1989*); prof. dr. Juraj Vanko (Nădlac-Arad) (*Slovacii evanghelici din România în anul 1989*) și prof. Jan Kukucska (Nădlac-Arad) (*Evenimentele din anul 1989 reflectate în manualele de istorie din România*).

Din Partea slovacă a Comisiei au participat șapte istorici și au fost prezentate următoarele comunicări: dr. Jozef Žatkuliak (*Noiembrie '89 în Ceho-Slovacia în contextul statului de drept și internațional*); Karol Hollý-Adam Hudek (*Schimbarea regimului politic în anul 1989 în istoriografia slovacă instituționalizată*); Norbert Kmeť (*Ultima etapă a regimului comunist din Ceho – Slovacia*); Marek Syrný – Stanislav Mičev (*Reflexia evenimentelor din România anului 1989 în presa slovacă*); dr. Miroslav Kmeť (*Colapsul regimurilor comuniste în anul 1989 în învățarea istoriei în Slovacia*).

Dezbaterile purtate în continuare în cadrul Comisiei pe marginea comunicărilor au reliefat consistența acestora, importanța bogatei informații de natură istorică adusă în discuție, utilitatea acestor cercetări la cunoașterea problematicii abordate, deși a trecut doar un sfert de veac de la derularea evenimentelor.

Cu prilejul recente Reuniuni s-a lansat volumul intitulat *Colonizarea valahă în Slovacia și colonizarea slovacă în România* (122 p. + 117 p.), volum bilingv – în română și slovacă – apărut la Banská Bystrica, în Editura Muzeului Insurecției Naționale Slovace de aici, prin străduințele domnilor Stanislav Mičev și Marek Syrný, cuprinzând textele comunicărilor prezentate la Reuniunea anterioară a Comisiei (Banská Bystrica, 25-26 septembrie 2012). A fost exprimată satisfacția ambelor părți din

cadrul Comisiei în legătură cu finalizarea prin publicare a textelor comunicărilor care sunt prezentate la reuniunile acesteia, fiind astfel introduse în circuit științific mai larg contribuțiile aduse.

Totodată, s-a convenit ca textele comunicărilor prezentate la Reuniunea Comisiei Mixte de Istorie Româno-Slovacă de la Nădlac–Arad din octombrie 2014 să fie publicate, în cursul anului 2015, la Editura Universității de Vest „Vasile Goldiș” din Arad, gazda Reuniunii, cu sprijinul acestei prestigioase instituții de învățământ superior din România.

Prin Protocolul încheiat la sfârșitul Reuniunii jubiliare de la Nădlac–Arad a fost apreciate calitatea dezbaterilor purtate și necesitatea continuării, sub diferite forme, a activității Comisiei.

Totodată, s-a convenit ca următoarea Reuniune, a XII-a, să se desfășoare în anul 2016 la Banská Štiavnica sau Kremnic, în Slovacia, având ca temă de dezbatere: *Mineritul în Slovacia și în România în secolele XV–XVIII*.

Menționăm ca fapt deosebit de pozitiv reflectarea lucrărilor Reuniunii Comisiei Mixte de Istorie Româno-Slovace de la Arad din octombrie 2014 în presa, televiziunea și radioul din părțile de vest ale României

Nicolae Edroiu
membru corespondent al Academiei Române,
Președintele Partii Române
în Comisia Mixtă de Istorie Româno-Slovacă.

**CEA DE-A XXII-A REUNIUNE
A COMISIEI MIXTE DE ISTORIE ROMÂNNO-UNGARĂ
(Budapesta, 4-6 noiembrie 2014)**

În pofida problemelor logistice și financiare, din ce în ce mai acute, care se manifestă în cercetarea științifică din arealul Europei central-răsăritene, Comisia Mixtă de Istorie Româno–Ungară reușește, printr-un admirabil efort, să își continue activitatea demarată încă în anul 1971. Chiar dacă în perioada 1983-1992, din rațiuni bine cunoscute, tradiția cooperării româno-maghiare în arealul investigării istoriei a fost temporar suspendată, ea s-a reluat, într-o nouă conjunctură și cu un spirit entuziasm, revenindu-se la întâlnirile desfășurate din doi în doi ani și găzduite, succesiv, când în România, când în Ungaria. Ca atare, după cea de a XXI-a reuniune de la Sibiu din anul 2012, în anul 2014 a venit rândul Academiei Ungare de Științe să organizeze întrunirea Comisiei Mixte de Istorie.

Acțiunea a fost susținută în perioada 4-6 noiembrie în incinta Centrului de Cercetări în Științele Umane din Budapesta, o instituție întemeiată în urma reformării structurii instituțional-administrative a Academiei Ungare de Științe și care a preluat sub tutela ei, printre alte atribuțiuni, sarcina coordonării reputatului Institut de Istorie din Budapesta. Deși constrângerile financiare au obligat gazdele să limiteze întrunirea comisiei Mixte de Istorie la durata a două zile, căldura, prietenia și generozitatea cu care a fost întâmpinată Partea Română a Comisiei au suplinit cu totul acest neajuns, au asigurat dezbaterilor o ireproșabilă calitate științifică și au consolidat legăturile dintre specialiștii români și maghiari participanți la eveniment.

Dezbaterile Reuniunii, grupate sub cupola tematică *Anul 1914 în Europa. Perspective istoriografice și antropologice*, s-au deschis chiar în ziua sosirii delegației române la Budapesta, 4 noiembrie, dar oboseala drumului a fost repede depășită și datorită inspiratei alocuțiuni de bun venit susținute de istoricul Fodor Pál, directorul general al Centrului de Cercetare în Științele Umane din Budapesta al Academiei Ungare de Științe, care a facilitat o rapidă intrare a participanților în atmosfera de lucru. Domnia sa a punctat momentele principale din îndelungata activitate a Comisiei Mixte, a cuantificat actuala ei situație și a subliniat, cu deosebire, faptul că această Comisie româno-

maghiară s-a numărat printre cele mai active organisme în șirul celor ce au alimentat cooperarea Academiei Ungare de Științe cu instituțiile similare din străinătate. Directorul general Fodor Pál a apreciat, de asemenea, tema aleasă pentru cea de a XXII-a întâlnire, pe care a considerat-o ca înscriindu-se perfect în ciclul manifestărilor care marchează anul 1914 și despre care s-a declarat convins că, prin perspectivele ei antropologice, induce doza necesară de originalitate în abordarea subiectului.

Cuvântul de salut din partea Academiei Române și a specialiștilor români participanți la Reuniune, la fel de călduros, a aparținut profesorului Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, director al Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, președintele Partii Române în Comisia Mixtă. Domniei sale i-a revenit, la invitația gazdelor, desigur, și sarcina de a modera lucrările sesiunii inaugurale.

Prima comunicare din cadrul programului extrem de dens al Reuniunii a aparținut domnului Bogdan Ivanov, consilier cultural al Mitropoliei Ortodoxe a Clujului. Intitulat *Teologia politică a Dinastiei de Habsburg*, studiul s-a axat pe conturarea raportului dintre stat și Biserică, pe evaluarea interpretărilor privind caracterul divin al respectivei dinastii și pe punctarea relației dintre casta imperială și spațiul ecleziastic catolic, mai cu seamă în timpurile lui Carol al V-lea, Ferdinand I, Maximilian al II-lea și Rudolf al II-lea.

Spațiul ideatic a ceea ce este indeobște cunoscut drept *Pieta Austriaca*, un element important al identității catolice, din ce în ce mai consolidat în epoca recatolicizării și a Contrareforme, laolaltă cu rezonanțele spirituale ale Conciliului tridentin în teritoriile Habsburgilor și cu problematica euharistiei în lumina politicii dinastice focalizate pe evitarea conflictelor religioase și preservarea calmului în raporturile interconfesionale în perioada premergătoare anului 1914, au constituit alte câteva repere atractive ale comunicării domnului Bogdan Ivanov.

Cea de-a doua comunicare a zilei, intitulată *Antropologia Reformei. Alexics György, Reforma și Primul Război Mondial*, a aparținut domnului conferențiar Nagy Levente de la Catedra de Limbă și Literatură Română a Universității „Eötvös Loránd”. Subiectul studiului a vizat o ediție din 1911, intitulată *Traducerea în limba română a culegerii de cântece bisericești din secolul al XVI-lea a lui Szegedi Gergely. Influența protestantismului asupra românilor*, realizată de filologul și istoricul literar Alexics György în colaborare cu etnograful rutean Sztripszky Hiador.

Substanța cercetării constă în faptul că ni se semnaleză prima tipăritură românească cu litere latine, într-o structură ortografică maghiară, care relevă interesul pe care calvinii l-au manifestat încă din 1570 față de populația românească. Mai mult decât atât, așa cum susține domnul Nagy Levente, după 1690, în conjunctura negocierilor privind Unirea religioasă a românilor cu Biserica Romei, s-a putut vorbi chiar despre o oarecare cooperare a aristocrației calvine cu elitele ortodoxe române împotriva prozelitismului catolic. Ediția publicată în 1911 a suscitât dezbateri, fiind apreciată sau, după caz, criticată, în funcție de apartenența confesională a celor care s-au pronunțat asupra ei.

Ultima comunicare a zilei a fost susținută de Remus Câmpeanu, cercetător științific gr. I la Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca. Intitulată *Greco-catolicismul din Transilvania după Primul Război Mondial* și valorificând cercetări fructuoase ale istoricului Lucian Turc, expunerea a vizat, după un preambul istoriografic, dificultățile pe care Biserica Română Unită le-a întâmpinat în tentativele ei de a se extinde după anul 1918 în spațiul extracarpatc și de a se situa, în conștiința și spiritualitatea românilor, pe același palier cu Biserica Ortodoxă.

S-au abordat pe parcursul materialului chestiuni precum statutul parohiei unite din București de după ieșirea de sub tutela romano-catolică, dialogul dintre Roma, București și Blaj pe marginea modificărilor dictate de reșezările politice, pozițiile și opiniile părților implicate în soluționarea chestiunii, obstacolele materiale și ideologice legate de extinderea parohiilor unite în vechiul regat etc.

A doua și, totodată, ultima zi a Reuniunii a debutat cu sesiunea moderată de președintele Părții Ungare a Comisiei Mixte, profesorul Miskolczy Ambrus de la catedra de Limbă și Literatură Română a Universității „Eötvös Loránd” din Budapesta. Profesorul Nicolae Edroiu, președintele Părții Române în Comisia Mixtă, a deschis seria comunicărilor din 5 noiembrie cu expunerea intitulată *Istoriografia din România în perioada 2012-2014 despre Primul Război Mondial. Perspective antropologice*. Din bibliografia abundentă dedicată subiectului, autorul a focalizat, cu deosebire, studiile elaborate de membrii institutelor de cercetare ale Academiei Române de la București, Cluj-Napoca și Iași și investigațiile publicate în periodicele Academiei Române, iar în calitate de director al Institutului de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca, a zăbovit pe larg asupra anuarului și publicațiilor acestei instituții, făcând astfel cunoscute interesele și preocupările actuale de cercetare ale specialiștilor români în arealul tematic supus dezbaterii.

Izvoarele documentare, bibliografiile, cărțile și studiile prezentate, dar și referirile la metodologiile și tehnicile de cercetare utilizate în România și la perspectivele deschise asupra Primului Război Mondial prin lucrările cele mai recente au stârnit un firesc interes în rândul auditorilor.

Următoarea comunicare a aparținut domnului Ábrahám Barna, cercetător științific gr. II la Institutul de Istorie din cadrul Centrului de Cercetare în Științele Umane din Budapesta al Academiei Ungare de Științe. Intitulată *Un lexicon de concepte istorice maghiaro-slovice și învățăturile lui*, expunerea a relevat faptul că respectivul lexicon a fost întocmit la inițiativa Catedrei de Limbă Slovacă a Universității Catolice „Pázmány Péter”.

Din structura celor patru capitole ale cărții, autorul a evidențiat conceptele istorice mai importante sau mai generale, cu asemănările și diferențierile lor, mai cu seamă în ceea ce privește modul în care cele două etnii se numesc și se autodenesc și felul în care, conceptual desigur, se raportează la spațiul Ungariei istorice. S-au atins în comunicare și chestiuni referitoare la popor, națiune, naționalitate și la modul în care, tot conceptual, ele se reliefează în cele două culturi, considerațiile extinzându-se apoi și înspre toponimie și chiar onomastică, cu accent pe traducerea numelor mai importante de localități sau ale numelor de persoane mai des întâlnite dintr-o limbă în alta.

A treia comunicare a zilei a aparținut domnului Szabó Dániel, cercetător științific gr. I la Institutul de Istorie din cadrul Centrului de Cercetare în Științele Umane din Budapesta al Academiei Ungare de Științe. Purtând titlul *Reclame din timpul Primului Război Mondial*, expunerea a abordat nu doar conținutul reclamelor în dinamismul și permanența lor transformare, ci și semnificația lor.

S-au evidențiat rolul reclamei în modelarea opiniei, mentalului și gustului public și puterea pe care i-au conferit-o tocmai anii și necesitățile Primului Război Mondial, care, în esență stă la baza publicității moderne. S-au făcut trimiteri la modificările de conținut și semnificație ale reclamei în anii de dinainte, din timpul și de după conflict și s-a pus accentul pe reclamele militare și pe cele legate de probleme sanitare, din care, ulterior, publicitatea a ajuns să se extindă înspre mai toate sectoarele vieții.

Următoarea comunicare, intitulată *Probleme ale urbanizării Transilvaniei în jurul anului 1900*, a fost susținută de domnul Vasile Ciobanu, cercetător științific gr. I la Institutul de Cercetări Socio-Umane din Sibiu al Academiei Române. În prima ei parte, expunerea a vizat legătura strânsă dintre aspectele materiale și cele spirituale ale urbanizării, cercetarea beneficiind de o prezentare graduală, dinspre dezvoltarea industrială, tehnică și tehnologică, înspre evoluția infrastructurii, iar, mai apoi, a mentalității. Desigur, a arătat autorul, urbanizarea a întâmpinat anumite greutăți în confruntarea ei cu forțele nostalgice, conservatoare și mult prea ancorate în clișeele ce considerau că restructurările și demolările nu au un caracter practic, ci unul devastator, însă nici aceste concepții și nici chiar Primul Război Mondial nu au putut opri decât temporar un proces ireversibil, a cărui forță s-a manifestat pregnant și pozitiv asupra orașelor ardelenene deja din primii ani de după încheierea conflictului.

A cincea comunicare a zilei, purtând titlul *Modernizarea socială și Primul Război Mondial*, l-a avut ca autor pe domnul Fónagy Zoltán, cercetător științific gr.I la Institutul de Istorie din cadrul Centrului de Cercetare în Științele Umane din Budapesta al Academiei Ungare de Științe. Materialul a vizat cu deosebire studiile de gen și a pornit de la teoria istoricului scoțian Arthur Marwick cu privire la cele patru paliere ale metamorfozelor sociale determinate de război: palierul distructiv sau demolator, palierul tentativelor și tensiunilor, palierul participativ, adică cel al intențiilor manipulate sau nemanipulate, și palierul experiențelor psihice și psihologice. Autorul a încercat să observe în ce măsură această teorie este funcțională în cazul Ungariei.

Întreprinderea sa a reliefat faptul că, asemenea celorlalte state ale Puterilor Centrale, Ungaria a traversat o etapă de polarizare care a diluat coeziunea socială, în timp ce statele Antantei, potrivit cercetărilor recente, mai degrabă și-au consolidat unitatea socială. În siazul războiului, relațiile sociale rigide s-au mai uzat, iar necesitățile impuse de piața muncii au grăbit procesul de emancipare a femeilor. Activarea femeilor în piața muncii și în câmpul educațional a condus spre profesionalizarea lor, fenomen oarecum nu suficient recunoscut, dar pe deplin confirmat în lumina cercetărilor statistice. Desigur, transformările sociale s-au reflectat și în planul vieții private, încă insuficient cercetate. Din acești factori și din atitudinile de emancipare generate de constrângerile războiului nu s-a mai prezervat însă mare lucru în anii de după Primul Război Mondial, după cum a subliniat domnul Fónagy.

Domnul cercetător științific gr. III Lajtai László de la Facultatea de Filologie a Universității „Eötvös Loránd” din Budapesta a încheiat sesiunea a II-a a Reuniunii susținând comunicarea intitulată *Stereotipuri etnice în manualele maghiare vechi. (sec. XVIII-XIX)*. Analiza sa a vizat manualele de istorie din Ungaria antebelică, terminologia utilizată cu referire la statul maghiar și la istoria sa în publicațiile didactice din epoca modernă, caracterul ciclic al conținutului de idei vehiculat în narațiunea istorică, strânsa relație dintre etnie și naționalitate în discursul istoric și istoriografic (ilustrată prin exemple concludente) și multe alte aspecte extrem de interesante. Autorul a observat că dacă de la primul manual de istorie a Ungariei în limba maghiară, apărut în 1770, unul fundamental pentru epoca iluminismului și a reformelor, și până la manualele din jurul anului 1880, etniile din spațiul Regatului maghiar erau considerate ca descendente ale neamurilor care au populat zona până în secolul al X-lea, în ultimele decenii ale veacului al XIX-lea narațiunea istorico-didactică s-a schimbat, subliniind că etniile din statul maghiar au provenit toate din migrații mai târzii în raport cu perioada pătrunderii ungurilor în acest areal.

Translația discursului istoric reflectă, în fond, prioritatea acordată, de acum, caracterului etnic maghiar al statului și procesului de asimilare etnică promovat la nivel guvernamental. Din această perspectivă, mișcările naționale din zonă au fost definite de respectivele manuale ca tentative ale camarilei politice vienezee de a instrumenta marea masă a populației dezinformate. Autorii maghiari de manuale de la interferența secolelor al XIX-lea și al XX-lea au promovat trecutul și necesitatea conviețuirii naționalităților din Ungaria, accentuând însă supremația maghiară și rolul ei civilizator.

Sesiunea a III-a, cea finală, s-a desfășurat în după-amiaza zilei a doua a Reuniunii și a fost moderată de profesorul Szász Zoltán de la Institutul de Istorie din cadrul Centrului de Cercetare în Științele Umane din Budapesta al Academiei Ungare de Științe, ex-președintele Părții ungare. Ea s-a deschis cu expunerea intitulată *Reconfigurarea sistemului internațional de putere în 1914 și atitudinea Europei Centrale*. Din motive obiective, autorul ei, profesorul Vasile Pușcaș de la Facultatea de Studii Europene a Universității „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca nu a putut participa la eveniment, studiul său fiind prezentat de conferențiarul Lazăr Comănescu, cadru didactic al aceleiași instituții.

Beneficiind, în partea sa introductivă, de competente lămuriri istoriografice și clarificări conceptuale, materialul a focalizat raporturile dintre Austro-Ungaria și Germania atât în contextul jocurilor de interese din Europa Centrală în perioada antebelică, cât și din perspectiva problemelor

interne pe care cele două puteri le întâmpinau. S-a arătat că, în politica marilor state europene ale epocii, menținerea echilibrului de putere juca un rol esențial și că, dintr-un atare punct de vedere, prezervarea monarhiei dualiste a constituit multă vreme o prioritate. Au fost apoi etalate rațiunile de securitate politică ce au determinat modul de reaşezare a granițelor în cadrul tratatelor de pace și s-a pus în lumină cât de efemere s-au dovedit a fi emancipările concretizate în urma războiului.

În încheiere, profesorul Pușcaș și-a extins considerațiile înspre problematicile interbelice, insistând asupra metamorfozelor din câmpul relațiilor internaționale.

A urmat penultima comunicare a Reuniunii, *Jocuri de copii din perioada Primului Război Mondial*, susținută de cercetător științific gr. I Vörös Boldizsár de la Institutul de Istorie din cadrul Centrului de Cercetare în Științele Umane din Budapesta al Academiei Ungare de Științe. Studiul a evidențiat concomitent caracteristicile jocului ca obiect, instrument și factor esențial de socializare, pe baza unor izvoare multiple, dar cu accent pe rapoartele instituțiilor de educație din Budapesta redactate în anii 1914-1915.

Autorul a punctat modul în care, prin intermediul jocurilor orchestrate și jucăriilor utilizate, copiii de vârstă preșcolară și din primele cicluri de învățământ s-au raportat la război și la impactul său în societate. Așa cum a demonstrat analiza, percepția asupra conflictului a fost în continuă modificare, actualizarea ei fiind puternic influențată de mijloacele și obiectivele propagandei vremii. S-au abordat, în acest context, și activitatea educatorilor și pedagogilor, precum și perspectivele de asemenea în permanentă modificare ale revistelor pentru copii, influențate la rândul lor de mersul evenimentelor politico-militare. Jocul în sine, prin capacitatea sa de a oferi mai multe soluții decât realitatea, s-a situat o perioadă pe coordonate din ce în ce mai agresive, dar, deja din anii 1915-1916, odată cu scăderea entuziasmului războinic, jocurile legate de câmpurile de luptă și-au pierdut din popularitate.

Șirul expunerilor s-a încheiat cu materialul *Antropologia lui Cioran și acel faimos jandarm maghiar*, susținut de profesorul Miskolczy Ambrus de la Catedra de Limbă și Literatură Română a Universității „Eötvös Loránd” din Budapesta, președintele Părții Ungare a Comisiei Mixte. S-a arătat în lucrare faptul că Emil Cioran a fost un caz singular în sfera intelectualității române, deoarece și-a mscat trecutul gardist și, mai mult decât atât, pur și simplu a refuzat să și-l asume, renunțând chiar la limba română și devenind, la Paris, unul dintre reputații autori francezi, un adevărat maestru al stilului. Studiul a insistat asupra particularităților limbajului lui Cioran și a evidențiat figura jandarmului ungar, portretizat în rândurile sale în chip de metaforă a aspirării și potențator sugestiv al imaginii ambivalente a maghiarimii și a mentalului maghiar.

Nu au fost ocolite nici chestiunea schimbărilor de optică politică din gândirea lui Cioran și nici perspectiva sa asupra așezării relațiilor româno-ungare. S-a trecut în revistă și problematica înțelegerii și rezonanțelor operei lui Cioran în cultura maghiară (cu deosebită referire la Illyés Gyula, Fejtő Ferenc și Wagner György), în final făcându-se referire la considerațiile lui Lucian Boia despre politica ungară din timpul regimului dualist și despre modul ei de evaluare în epoca actuală.

Reuniunea a pus accentul, ca întotdeauna, pe dialogul istoriografic și, din acest motiv, a acordat un spațiu consistent, în finalul fiecărei sesiuni, dezbaterilor, întrebărilor și schimbului rodnic de idei, oferind, astfel, un cadru propice pentru conturarea unor proiecte comune de cercetare.

Președinții celor două părți ale Comisiei Mixte au subliniat, în încheierea lucrărilor, importanța acestor reuniuni, au stabilit modul de valorificare și popularizare a activităților întreprinse și au elaborat proiectul de cooperare pentru următorii doi ani, ale cărui rezultate se vor fructifica în ceea de-a XXIII-a Reuniune a Comisiei Mixte de Istorie ce urmează să se desfășoare în anul 2016 în România. Sfera subiectelor propuse pentru următoarea întâlnire conține, printre altele, problematici precum transferul cultural în procesul de formare a națiunilor moderne sau familia între genealogie și istorie, dar lista rămâne încă deschisă și pentru alte sugestii tematice.

Conferința a fost onorată nu numai prin participarea unor specialiști marcanți, ci și prin prezența Excelenței Sale domnul ambasador al României la Budapesta, Alexandru Victor Micula.

Reuniunea a fost urmată de o reușită excursie la Vác, unde, într-un cadru prietenesc, relaxat și non-formal, au continuat discuțiile despre proiectele și inițiativele comune.

Remus Câmpeanu

**ZILELE ACADEMICE CLUJENE,
SIMPOZIOANELE ȘTIINȚIFICE „ANUL 1914. SEMNIFICAȚII.
CONSECINȚE”, „ISTORIE ȘI ISTORIOGRAFIE”
(Cluj-Napoca, 3-8 iunie 2014)**

În perioada 3-8 iunie 2014 a avut loc o nouă ediție a Zilelor Academice Clujene, manifestare științifico-academică ce se organizează la fiecare doi ani și are ca principală menire pe aceea de a promova activitatea Institutelor și a cercetătorilor din cadrul Filialei Cluj a Academiei Române, un bun prilej de a fi prezentate și dezbătute cele mai recente și relevante rezultate științifice, de a se angaja un dialog consistent, de înaltă ținută, între diverșii specialiști din mediul academic și universitar. Și în acest an, agenda zilelor academice a fost una foarte consistentă. Programul Zilelor Academice a cuprins 25 de simpozioane și peste 500 de lucrări științifice.

Seria manifestărilor a debutat a marți, 3 iunie, în Aula Magna a Universității „Babeș-Bolyai”, cu alocuțiuni susținute de acad. Ionel Valentin Vlad, Președintele Academiei Române, I.P.S. Andrei Andreicuț, arhiepiscop și Mitropolit al Clujului, Maramureșului și Sălajului, P.S. Florentin Crihălmeanu, episcop greco-catolic de Cluj-Gherla, Gheorghe Vușcan, prefectul județului Cluj, Emil Boc, primarul Municipiului Cluj-Napoca, acad. Ionel Haiduc, acad. Ioan Aurel Pop, rectorul Universității „Babeș-Bolyai”, acad. Emil Burzo, Președinte Filiala Cluj-Napoca al Academiei Române.

Dintre manifestările derulate sub egida Institutului de Istorie „George Barițiu” remarcăm următoarele simpozioane științifice: „Anul 1914. Semnificații. Consecințe” – joi, 5 iunie 2014; „Istorie și istoriografie”, vineri, 6 iunie 2014; Masa rotundă „Centenar Acad. Ștefan Pascu (1914-2014)”.

Cum era și firesc, această ediție a avut, cel puțin în cazul istoricilor, ca temă principală anul 1914, centenarul izbucnirii Primului Război Mondial, căruia i s-au dedicat trei simpozioane dintre care două cu participare internațională. A fost un bun prilej de dezbateră asupra unui subiect îndelung cercetat și interpretat de către istorici, dar departe de a fi epuizat. Participanții, specialiști ai domeniului, au analizat istoriografia românească și străină care timp de aproape un secol s-a aplecat asupra tuturor implicațiilor războiului; alte lucrări au făcut referire la aspectele politice ale izbucnirii conflagrației în 1914, reacțiile oficialităților, ale populației. S-au analizat, de asemenea, implicațiile economice ale războiului, dar și aspecte legate de implicațiile psihologice sau în planul mai profund al mentalităților colective.

Un alt simpozion organizat în cadrul Institutului a fost dedicat unor subiecte de istorie și istoriografie care au acoperit o largă arie tematică și cronologică, de la evul mediu, până în contemporaneitate. Vorbitorii au abordat teme teoretico-metodologice, precum cea referitoare la „noi direcții privind cercetarea Iluminismului” (Remus Câmpeanu) sau aspecte legate de importanța documentelor scrise ca surse istorice (Adinel Dincă). Alte abordări au fost punctuale, circumscrise planurilor colective și individuale de cercetare ale specialiștilor din Institut.

Iosif Marin Balog

**SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL
„BANATUL – ISTORIE ȘI MULTICULTURALITATE”
(Zrenianin, Novi Sad, 11-13 iulie 2014)**

Manifestare cu o tradiție îndelungată, Simpozionul internațional *Banatul – Istorie și multiculturalitate* a ajuns la cea de-a XIX-a ediție. După cutuma bine cunoscută participanților, întâlnirea se derulează anual, având ca loc de desfășurare orașele Reșița sau Zrenianin, în acest an colegii din Serbia fiind gazdele manifestării. Întrunirea este una de anvergură, reunind în cadrul său cunoscuți cercetători din Români, Serbia, Croația, Muntenegru, care au ca domeniu de interes istoria provinciei bănățene. Pentru succesul manifestării și-au conjugat eforturile mai multe instituții administrative, culturale și universitare din România și Serbia: Guvernul Voivodinei, Consiliul Național al Minorității Naționale Române din Republica Serbia, Fundația Română de Etnografie și Folclor din Voivodina, Institutul de Cultură al Românilor din Voivodina, Consiliul Județean Caraș-Severin, Universitatea „Eftimie Murgu” din Reșița, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca.

De-a lungul celor trei zile de desfășurare a întâlnirii au avut loc mai multe manifestări care au debutat cu sesiunea oficială de deschidere a lucrărilor Simpozionului, urmată de câteva lansări de carte și de activitatea pe secțiuni de lucru. Numărul mare de participanți înscriși, 67 cercetători, profesori, doctoranzi, este o ilustrare a succesului de care se bucură întrunirea, dar și a renumelui științific dobândit în decursul timpului. Lucrările adunării s-au desfășurat în cadrul celor șase secțiuni tematice: Istorie; Primul Război Mondial; Relații bisericești româno-sârbe; Minorități naționale și relații interetnice; Minorități naționale - cultură, etnologie; Antropologie, cercetări lingvistice, etnografie, folclor, turism.

Problematica extrem de bogată, diversificată a întâlnirii s-a concretizat în numeroase comunicări interesante, care au adus în prim-plan multe noutăți și au invitat la un real dialog științific purtat de cei prezenți. De altfel, întregul program al acestei manifestări, întocmit an de an de organizatori, se traduce în excelența colaborare științifică care individualizează această reuniune internațională.

Mihaela Bedecan

**SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC
„CENTENAR ACADEMICIAN ȘTEFAN PASCU. 1914-2014”
(Cluj-Napoca, 14 octombrie 2014)**

Sub egida Filialei Cluj a Academiei Române, în special a Institutului de Istorie „G. Barițiu” din Cluj-Napoca, a fost organizat un simpozion științific dedicat împlinirii a 100 de ani de la nașterea academicianului Ștefan Pascu. Profesor universitar, decan și rector al Universității „Babeș-Bolyai” (1968-1976), director al Institutului de Istorie din Cluj-Napoca (1973-1990), membru titular al Academiei Române (1974), Ștefan Pascu a coordonat și direcționat cercetarea istorică nu numai pentru Transilvania, ci pentru întreaga Românie, în calitate de Președinte al Secției de științe istorice a Academiei Române (1974-1990).

Manifestarea a fost deschisă prin comunicarea domnului Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, directorul Institutului de Istorie „G. Barițiu”, intitulată *Istoricul și academicianul Ștefan Pascu 1914-2014*. Au urmat apoi alte prezentări care au evidențiat, în esență, principalele direcții de cercetare desfășurate în cadrul Institutului de Istorie sub coordonarea celui omagiat. Comunicarea prezentată de dna cercetător Susana Andea, intitulată *Contribuția istoricului Ștefan Pascu la realizarea corpusului de izvoare „DIR – DRH Seria C. Transilvania”* a readus în

discuție rolul avut de Ștefan Pascu în direcționarea corpusului național de documente *Documenta Romaniae Historica*, cu toate cele patru serii (A, B, C, D), după ce – inițial – fusese coeditor al seriei C din *Documente privind Istoria României*. Comunicarea prezentată de dl cercetător Remus Câmpeanu, *Istoricul Ștefan Pascu și colecția „Izvoarele Răscoalei lui Horea (1784)”,* a avut în vedere implicarea în coordonarea celor două serii (A, B) din *Izvoarele răscoalei lui Horea*. O altă comunicare prezentată dl cercetător Marin Balog, *Aportul istoricului Ștefan Pascu la întocmirea colecției Documentele Revoluției de la 1848. Seria C. Transilvania”,* a rememorat contribuția celui omagiat la coordonarea corpusului documentar dedicat *Revoluției de la 1848*. De asemenea, a fost readusă în memoria celor prezenți contribuția la inițierea seriei documentare referitoare la *Mișcarea națională (1849-1918)*, prin comunicarea dlui cercetător Dumitru Suci, intitulată *Istoricul Ștefan Pascu și cercetarea Mișcării naționale românești din Transilvania 1849-1918*. Aspecte biografice și bibliografice mai puțin cunoscute au fost regăsite în comunicarea dlui cercetător Stelian Mândruț, *Ștefan Pascu – Biografie și Bibliografie*, evidențiindu-se, printre altele, și rolul avut de academicianul Ștefan Pascu în coordonarea *Bibliografiei Istorice a României*.

Un moment important al manifestării l-a constituit lansarea volumului „*Ștefan Pascu (1914-1998). Scrieri istorice*”, ediție îngrijită de prof. dr. Nicolae Edroiu, m.c. al Academiei Române, București, Editura Academiei Române, 2014, 440 p., prin prezentarea dlui cercetător Simion Retegan.

Întregul simpozion, la care au luat parte și membrii familiei celui omagiat, a prilejuit rememorarea unor momente din viața și activitatea celui care a fost academician Ștefan Pascu, mulți dintre cei prezenți fiind foști studenți, doctoranzi, colaboratori ai celui sărbătorit.

Susana Andea

SIMPOZIONUL INTERNAȚIONAL „SCOALA ARDELEANĂ” (Oradea, 29-31 octombrie 2014)

Binecunoscut în ambianța ecleziastică greco-catolică, și, deopotrivă, în cercurile științifice și universitare transilvănene, simpozionul internațional al cărui nume stă sub semnul Școlii Ardelene a ajuns în acest an la cea de-a IX-a ediție. Manifestarea desfășurată la Oradea a avut ca organizatori Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Oradea; Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Facultatea de Teologie Greco-Catolică; Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca; Colegiul Greco-Catolic „Sfântul Atanasie” Nyíregyháza (Ungaria); Asociația „Episcop Vasile Aftenie”.

Întrunirea s-a desfășurat pe parcursul a trei zile, comunicările prezentate fiind împărțite în două secțiuni, Teologie-Filosofie și Istorie, moderate de nume consacrate în domeniile respective – conf.univ. pr. Alexandru Buzalic, lect. univ. Ionuț Popescu, lect. univ. Radu Mureșan, lect. univ. pr. Ioan-Călin Dușu, CS.I dr. Remus Câmpeanu. La prima secțiune au fost prezentate 35 de comunicări, în timp ce la Secțiunea Istorie programul a cuprins 29 comunicări. În cadrul lucrărilor au fost de asemenea lansate patru volume privind religia în contextul lumii contemporane și istoria bisericii greco-catolice românești în secolul XX.

Numitorul comun al lucrărilor audiate a constatat în bogăția informațiilor prezentate, consistența investigațiilor științifice ale autorilor, utilitatea unor atari rezultate pentru cercetarea științifică. S-au remarcat comunicările având ca teme problematica religiei în contemporaneitate, actualitatea mesajului biblic, identitatea bisericii greco-catolice în spațiul transilvan, prezentate de cercetători și universitari din Cluj-Napoca, Oradea, Alba Iulia, București, Blaj, Nyíregyháza (Ungaria), Prešov (Slovacia).

Manifestarea a stat sub semnul dialogului științific, fiind apreciate valoarea lucrărilor și calitatea dezbaterilor. Celor prezenți li s-a comunicat intenția organizatorilor de a continua publicarea lucrărilor simpozionului într-un volum, continuând așadar o inițiativă care se înscrie deja într-o tradiție.

Mihaela Bedecan

**SIMPOZIONUL ȘTIINȚIFIC „SPRE ROMÂNIA MARE.
INTEGRAREA TRANSILVANIEI ÎN REGATUL ROMÂNIEI”
(Bistrița – 5 decembrie 2014)**

La data de 5 decembrie 2014 a avut loc, în Bistrița, Simpozionul intitulat „Spre România Mare. Integrarea Transilvaniei în Regatul României”, organizat de către Consiliul Județean Bistrița-Năsăud și Complexul Muzeal Bistrița-Năsăud. Cu această ocazie, conferința științifică de istorie organizată anual la Bistrița a ajuns la a VII-a ediție.

Cuvântul de deschidere a fost rostit de către managerul Gavrilaş Vasilichi George-Alexandru și de către dr. Corneliu Gaiu, după care a urmat o Masă rotundă, în cadrul căreia au luat cuvântul majoritatea participanților la simpozion. S-a discutat despre capacitatea Transilvaniei de a se guverna, având în vedere starea funcționarilor locali, în special a celor români; nivelul de pregătire al României de a gestiona eficient țara în noua situație creată: teritoriul și populația s-au dublat, numărul minorităților naționale a crescut; în cele din urmă s-au dezbătut informațiile furnizate de memorialistica vremii, cu privire la integrarea Transilvaniei în Regatul României și la identitatea provincială din noile teritorii: Transilvania, Banat sau Maramureș.

În cadrul lucrărilor desfășurate la Muzeul Bistrițean au luat cuvântul următorii referenți: prof. dr. Rudolf Gräf, care a vorbit despre *Germanii din Banat la sfârșitul primului război mondial*; prof. dr. Ioan Bolovan a prezentat unele *Evoluții demografice în Bistrița în perioada interbelică*; dr. Remus Câmpeanu a avut în vedere *Discursul istoriografic greco-catolic de după Marea Unire*; dr. Marin Balog a informat publicul despre *Rolul Băncii Naționale a României după 1918 în contextul retragerii coroanei austro-ungare și unificarea monetară*; dr. Dorin Dologa a vorbit despre *Învățămintul românesc din județul Bistrița-Năsăud în primii ani de după primul război mondial*; dr. Cornelia Vlașin a prezentat *Situația Fondurilor grănicerești năsăudene după 1918*; dr. Adrian Onofreiu a discutat despre *Naționalism și etnicitate la Bistrița în perioada interbelică*; prof. dr. Mircea Gelu Buta l-a făcut cunoscut auditoriului pe *Întâiul primar român al Bistriței: Av. Corneliu Mureșanu*; drd. Ana Maria Băndean a analizat *Prima abordare a ideii de „regionalizare” în România interbelică*; prof. Iosif Uilecan a adus în discuție *Reîntregirea Transilvaniei de Nord în statul român după 23 august 1944*.

După cum s-a putut observa, din lista conferențiarilor nu lipsesc membri ai Institutului de Istorie „George Barițiu”, care au participat în număr consistent și la edițiile anterioare ale conferinței și, cu siguranță, vor onora și pe viitor invitația colegilor istorici de la Bistrița.

Dezbaterile de la finalul lucrărilor simpozionului, la care au luat parte atât conferențiarii, cât și cei prezenți în public, au fost constructive, auditoriul considerând că, pe lângă valoarea lor științifică, prezentările au avut și un consistent rol instructiv.

Lucrările simpozionului s-au încheiat cu speranța exprimată verbal, atât a organizatorilor și conferențiarilor, cât și a publicului, că ediția următoare va avea cel puțin același nivel științific, cultural și informativ.

Victor Vizauer

**MANIFESTĂRI ȘTIINȚIFICE ORGANIZATE DE INSTITUTUL DE ISTORIE
„G. BARIȚIU” ÎN ANUL 2014 – Departamentul ISTORIE**

Conferințe (simpozioane)/manifestări științifice organizate

Interne:

- Cluj-Napoca, 6 iunie 2014, orele 9, Institutul de Istorie „George Barițiu” - Sesiunea de comunicări științifice a Institutului, cu tema „Istorie și Istoriografie”. Moderator: C.S.I dr. Susana Andea
- Cluj-Napoca, 6 iunie 2014, orele 12, Institutul de Istorie „George Barițiu” - Masă rotundă „Centenar Ștefan Pascu (1914-2014)”. Moderator: prof.dr. Nicolae Edroiu, directorul Institutului
- Cluj-Napoca, 14 octombrie 2014, orele 11, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Sala de Conferințe, Simpozionul științific „Centenar academician Ștefan Pascu. 1914-2014” – 6 comunicări + lansare volum Ștefan Pascu (1914-1998). *Scrisori istorice*. Ediție îngrijită de prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române
- Cluj-Napoca, 13 iunie 2014, orele 9,30, Institutul de Istorie „George Barițiu” al Academiei Române, Sala Regele Ferdinand – str. Napoca nr. 11, Sesiunea de comunicări științifice „Holocaustul evreilor din Transilvania de Nord – 70 de ani”
- Cluj-Napoca, 22 octombrie 2014, orele 11, organizatori: Muzeul Național de Istorie a Transilvaniei Cluj-Napoca, Universitatea „Babeș-Bolyai”, Institutul de Istorie „G. Barițiu” Cluj-Napoca, Simpozionul „Politică, diplomație și cultură în epoca brâncovenească”.

Internaționale:

- Cluj-Napoca, 5 iunie 2014, orele 9, Institutul de Istorie „George Barițiu” – Simpozion Științific Internațional „Anul 1914. Semnificații. Consecințe” în cadrul Zilelor Academice Clujene. Moderator: C.S.I dr. Dumitru Suci
- Oradea, 29-31 octombrie 2014. Organizatori: Episcopia Română Unită cu Roma, Greco-Catolică Oradea, Facultatea de Teologie Greco-Catolică a Universității „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Institutul de Istorie „G. Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, Colegiul Greco-Catolic „Sfântul Atanasie Nyiregyhaza” (Ungaria), Asociația „Episcop Vasile Aftenie”, Simpozionul „Școala Ardeleană”, ediția a IX-a. Desfășurare: Departamentul Facultății de Teologie Greco-Catolică din Oradea.

Organizări – Lansări de carte

- București, 28 ianuarie 2014, orele 11, Ministerul Afacerilor Externe, Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca al Academiei Române, Sala Grigore Gafencu (M.A.E.), Program „Repere editoriale la MAE” – Lansarea cărții *Manual diplomatic și consular – Constantin I. Karadja*, Editori: Stelian Obiziuc, Ottmar Trașcă, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 1135 p.
- Cluj-Napoca, 14 octombrie 2014, Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, cu ocazia Simpozionului științific „Centenar academician Ștefan Pascu. 1914-2014”, lansare lucrare Ștefan Pascu (1914-1998). *Scrisori istorice*. Ediție îngrijită de prof. dr. Nicolae Edroiu, membru corespondent al Academiei Române, București, Editura Academiei Române, 440 p. Prezentare: CSI dr. Simion Retegan

- Cluj-Napoca, 22 mai 2014, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Sala de Conferințe, și Editura Argonaut – manifestare organizată în cadrul grantului PN-II-ID-PCE-2011-3-0064 (organizator – dir. proiect Ela Cosma) – Lansarea publicațiilor:
 - *Războiul Național din Transilvania la 1848-1849. Date realități și fapte reflectate în documente bisericești greco-catolice. 1848-1852.* Editori: Dumitru Suciu (coordonator), Alexandru Moraru, Iosif Marin Balog, Diana Covaci, Vlad Popovici, Cosmin Cosmuța, Loránd Mádly, 670 p., Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 2013. Prezentare: conf.univ.dr. Ion Cârja
 - Dumitru Suciu, *Soldați fără uniformă ai Landsturmului Român și starea protopopiatelor greco-catolice din Transilvania după Războiul Național de la 1848-1849*, Cluj-Napoca, Edit. Argonaut, 2013. Prezentare: conf. univ.dr. Ana Sima
 - Dumitru Suciu, *Simbolistica transilvană reflectată în contemporaneitate. Studiu de caz: Clujul, Târgu Mureș*, Editura Veritas, 2014, 161 p. Prezentare: CSIII dr. Mirela Popa-Andrei
 - *Armies, Commanders, Leaders in Transylvania (1848-1849) / Armate, comandanți, conducători în Transilvania (1848-1849)*, volum de studii coordonat de Ela Cosma, ediție bilingvă englezo-română, traduceri în limba engleză de Ela Cosma, Horia Cosma, Cristian Ivaneș, Tatiana Onilov, Victoria Onilov, Editura Argonaut – Cluj-Napoca (România), Symphologic Publishing – Gatineau (Canada), 2013, 450 p. + 23 ilustrații. Prezentare: CSI dr. Remus Câmpeanu
 - Ela Cosma, *Agențiile consulare habsburgice și revoluțiile pașoptiste din Moldova, Muntenia și Serbia*, Editura Argonaut - Cluj-Napoca, Symphologic Publishing – Gatineau, 2013, 410 p. + indici + 2 hărți. Prezentare: CSI dr. Dumitru Suciu

- Cluj-Napoca, 5 iunie 2014, Institutul de Istorie „George Barițiu”, cu ocazia Simpozionului Internațional „...” din cadrul Zilelor Academice, lansarea lucrărilor:
 - *Monahismul ortodox românesc. Istorie, contribuții și repertoriizare*, volumul I. *Istoria monahismului ortodox românesc de la începuturi până în prezent*, Lucrare publicată la inițiativa și cu binecuvântarea Preafericitului Părinte Daniel, Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, București, Editura Basilica a Patriarhiei Române, București, 2014, 1039 p. Prezentare: CSI dr. Dumitru Suciu
 - *La Scuola Transilvania*. Editori: Remus Câmpeanu, Vasile Rus, Attila Varga, Florin Jula), Il Vescovato Romeno Unito con Roma Greco-Cattolico Oradea, L’Istituto Teologico Greco-Cattolico Sant’Atanasio Nyiregyháza, L’Istituto di Storia „George Barițiu” Cluj-Napoca, La Biblioteca dell’Accademia Romana Cluj-Napoca, L’Associazione „Episcop Vasile Aftenie”, Nyiregyháza – Oradea, Casa Editrice Szent Atanáz Görögkatolikus Hittudományi Főiskola, 2013, 396 p. Prezentare: CSIII dr. Attila Varga
 - *Școala Ardeleană*, vol. II, , Editori Remus Câmpeanu, Oradea, Editura „Episcop Vasile Aftenie”, 2014, 200 p. Prezentare: CSIII dr. Attila Varga

- Cluj-Napoca, 6 iunie 2014, Institutul de Istorie „George Barițiu”, în cadrul Zilelor Academice Clujene, cu ocazia Sesiunii de comunicări științifice „Istorie și istoriografie...”,

sub genericul „Istoriografia actuală a modernității românești: direcții metodologice, agendă, perspective”. Lansarea lucrărilor:

- *Fascinația trecutului. Omagiu istoricului Simion Retegan la împlinirea vârstei de 75 de ani*. Coord. Daniela Deteșan, Mirela Popa-Andrei, Lorand Madly, Cluj-Napoca, Editura Mega, Editura Argonaut, 2014, 611 p.
- *Biografii pașoptiste (4), Omagiu dedicat istoricului Gelu Neamțu, la împlinirea vârstei de 75 de ani*, volum de studii coordonat de Ela Cosma, colecția „Biografii Istorice Transilvane”, tom VIII, Editura Argonaut – Cluj-Napoca (România), Symphologic Publishing – Gatineau (Canada), 2014, 496 p.
- *Diversitate culturală, realități politice și multiconfesionalism în Transilvania și Banat (sec. XVIII-XX). Cercetătorului științific Dumitru Suciu la împlinirea vârstei de 70 de ani*, Varga Attila, Iosif Marin Balog (coord.), Editura Argonaut, 2014, 609 pp.
- Cluj-Napoca, 11 noiembrie 2014, Institutul de Istorie „George Barițiu” Cluj-Napoca, Sala de Conferințe, lansări de carte:
 - *Canonici, profesori și vicari foranei din Biserica Română Unită (1853-1918). Dicționar*. Lucrare colectivă coordonată de CSIII dr. Mirela Popa-Andrei, Cluj-Napoca, Editura Mega, 2013, 454 p. Prezentare: CSI dr. Simion Retegan, conf.univ.dr. Ion Cârja
 - Loránd L. Mádly, *Între reformă și egală îndreptățire: aspecte ale activităților politico-naționale românești și săsești în deceniul absolutist*, Cluj-Napoca, Edit. Argonaut, 2013, p Prezentare: CSIII dr. Iosif Marin Balog
- Cluj-Napoca, 26 noiembrie 2014, Institutul de Istorie „George Barițiu”, Sala de Conferințe, lansări de carte:
 - *Romos (jud. Hunedoara). Protocolul ședințelor reprezentanței comunale 1896-1912*. Ediție cu Introducere. Note. Glosar. Indici. Anexe. Facsimile de Aurel Răduțiu, Cluj-Napoca, Editura Ecou Transilvan, 2014, XXVIII + 320 p. Prezentare: CSI dr. Simion Retegan
 - Lidia Gross, *Bresle și confrerii sau despre pietatea urbană în Transilvania medievală (secolele XIV-XVI)*, Cluj-Napoca, Editura Argonaut, 266 p. Prezentare: CSIII dr. Adinel Ciprian Dincă

ACTIVITĂȚILE ȘCOLII DOCTORALE ÎN ANUL 2014
SCOSAAR- DEPARTAMENTUL FILIALA CLUJ-NAPOCA
ISTORIE

- În cadrul Institutului de Istorie „G. Barițiu” activează **10** cercetători/profesorii având calitatea de conducător de doctorat, coordonând - în anul 2014 - activitatea a **56 doctoranzi (32 /ff/ + 4 /cu frecv./ + 20 (sistem nou, fără stipendiu)**, aflați în diverse stadii (susținere publică realizată în anul 2014: 21; în program de studii universitare de doctorat 13, dintre care 7 admiși la colocviul de admitere din 1 octombrie 2014); în program de cercetare științifică - 7; în stadiul de elaborare teză – 11; 1 – depășire termen legal.
- În cursul anului 2014 la Institutul de Istorie „George Barițiu” din Cluj-Napoca s-au organizat susținerile publice ale următoarele teze de doctorat:

Nr. crt.	Numele și prenumele drd.	Numele conducătorului de doctorat	Anul înmatr./ Data susținerii publice/ OM confirmare a titlului de doctor în Istorie	Titlul tezei de doctorat
1.	Sinaci P. Ionel-Dorel	CSI dr. Dumitru Suci	2007/ 14 februarie 2014 O.M. 165/07.04.2014	<i>CONTRIBUȚIA PRESEI ROMÂNE ARĂDENE LA DEZVOLTAREA DISCURSULUI POLITIC ÎN PERIOADA NEOACTIVISMULUI (1897-1914)</i>
2.	Iegar V. Gianina Diana	Prof.dr. Nicolae Edroiu	2007/ 21 februarie 2014/ O.M. 165/07.04.2014	<i>NOBILIMEA DIN COMITATUL UGOCEA (SEC. XIII-XVI)</i>
3.	Uglea V. Marius Vasile	CSI dr. Gheorghe Iancu	2007/ 31 martie 2014/ O.M. 377/15.07.2014	<i>COLONIILE DE MUNCĂ DIN ROMÂNIA (1950-1955). STUDIU E CAZ: COLONIILE DIN REGIUNEA MARAMUREȘ</i>
4.	Vlașin D. (Brânzan) Cornelia	CSI dr. Simion Retegan	2009/ 28 aprilie 2014 / O.M. 377/15.07.2014	<i>ISTORICUL FONDURILOR GRĂNICEREȘTI NĂSĂUDENE. 1851-1947</i>
5.	Nuțiu Gh. Florica Elisabeta	CSI dr. Ioan Chindriș	2004/ 16 mai 2014/ O.M. 377/15.07.2014	<i>TEOLOGIE, EDUCAȚIE ȘI CULTURĂ ÎN OPERA RELIGIOASĂ A ȘCOLII ARDELENE. STUDIU DE CAZ: SAMUIL MICU</i>
6.	Rudolf E. Cristian	CSI dr. Gheorghe Iancu	2008/ 20 mai 2014/ O.M. 377/15.07.2014	<i>COMUNITATEA GERMANĂ DIN BANATUL MONTAN (1918-1940). REALITĂȚI SOCIO-ECONOMICE, POLITICE ȘI CULTURALE</i>
7.	Borzan V. Marius Daniel	CSI dr. Gheorghe Iancu	2007/ 4 iulie 2014/ O.M. 634/11.11.2014	<i>EVOLUȚIA PROPRIETĂȚII FUNCIARE ÎN SATELE DIN SĂLAJ. 1921-1940</i>

Nr. crt.	Numele și prenumele drd.	Numele conducătorului de doctorat	Anul înmatr./ Data susținerii publice/ OM confirmare a titlului de doctor în Istorie	Titlul tezei de doctorat
8.	Prunel A. Katalin (căs. Oanță)	CSI dr. Lucian Nastasă-Kovács	2009/ 10 iulie 2014/ O.M. 634/11.11.2014	<i>POLITICĂ, IDEOLOGIE ȘI EDUCAȚIE ÎN RELAȚIILE DIPLOMATICE ROMÂNNO-UNGARE (1956-1965)</i>
9.	Jerca I. Laura (căs. Gheorghiu)	CSI dr. Lucian Nastasă-Kovács	2009/ 10 iulie 2014 O.M. 634/11.11.2014	<i>ETNICII GERMANI DIN ROMÂNIA ȘI „MITUL REÎNTOARCERII” (1947-1969)</i>
10.	Pârvu R. Sebastian Lucian	CSI dr. Gelu Neamțu	2008/ 14 iulie 2014/ O.M. 634/11.11.2014	<i>ROMÂNII DIN FOSTELE SCAUNE SECUIEȘTI ÎN REVOLUȚIA DE LA 1848-1849</i>
11.	Lechințan G. Vasile	CSI dr. Gelu Neamțu	2007/ 11 septembrie 2014	<i>REVOLUȚIA ROMÂNĂ DE LA 1848-1849 ÎN COMITATELE CLUJ, TURDA ȘI SCAUNUL ARIEȘ</i>
12.	Moldovan G. Grigore Claudiu	CSI dr. Stelian Mândruț	2010-cu bursă 25 septembrie 2014	<i>ISTORIE ȘI PROPAGANDĂ. „INSTITUTUL DE STUDII ROMÂNNO-SOVIETICE” FILIALA CLUJ. STUDIU DE CAZ 1948-1963</i>
13.	Petraș Gh. Irina	CSI dr. Lucian Nastasă-Kovacs	2008/ 29 septembrie 2014	<i>VIAȚA POLITICĂ A JUDEȚULUI ARAD ÎNTRE 1919-1939</i>
14.	Sdrobiș C-tin Dragoș	CSI dr. Lucian Nastasă-Kovacs	2010 – cu bursă/ 29 septembrie 2014	<i>ELITE ȘI EDUCAȚIE ÎN ROMÂNIA INTERBELICĂ</i>
15.	Fodor G. Romulus	Prof.univ.dr. Nicolae Edroiu	2010 cu bursă/ 30 septembrie 2014	<i>SISTEMUL LEGISLATIV AL TRANSILVANIEI ÎN SECOLUL AL XVIII-LEA</i>
16.	Stoian I. Silviu	CSI dr. Susana Andea	2010 – cu bursă/ 27 octombrie 2014	<i>FRONTIERE PREMODERNE ÎN SPAȚIUL ROMÂNESC. STABILIREA ȘI DELIMITAREA GRANIȚEI DINTRE TRANSILVANIA ȘI MOLDOVA ÎN SECOLELE XVI-XVII</i>
17.	Bogdan M. Adriana Carmen	Prof.univ. dr. Nicolae Edroiu	2007/ 27 octombrie 2014	<i>ISTORIA PRIN APLICAȚII MULTIMEDIA. STUDIU DE CAZ: LEGĂTORIA DE CARTE – MEȘTEȘUG ȘI ARTĂ. EVOLUȚII EUROPENE ȘI INFLUENȚE ÎN CULTURA ROMÂNEASCĂ (SECOLELE XV-XIX)</i>

Nr. crt.	Numele și prenumele drd.	Numele conducătorului de doctorat	Anul înmatr./ Data susținerii publice/ OM confirmare a titlului de doctor în Istorie	Titlul tezei de doctorat
18.	Ienașescu N. Lucian Valentin	CSI dr. Gheorghe Iancu	2008/ 28 octombrie 2014	<i>CULTURĂ ȘI ACȚIUNE SOCIALĂ ÎN LUMEA RURALĂ ARĂDEANĂ ÎN PERIOADA INTERBELICĂ</i>
19.	Colceriu I. Dandu Ionel	CSI dr. Ioan Chindriș	2006/ 30 octombrie 2014	<i>ELITELE CLUJENE CONTEMPORANE. CONTRIBUȚII LA ISTORIA CULTURII ROMÂNEȘTI</i>
20.	Haiduc O. N. Zita	CSI dr. Ioan Chindriș	2006/ 30 octombrie 2014	<i>ILUSTRAȚIA INCUNABULELOR GERMANE DIN ROMÂNIA. STUDIU DE CAZ: BIBLIOTECILE DIN CLUJ-NAPOCA</i>
21.	Pop A. Adrian Gabriel	CSI dr. Stelian Mândruț	2009/ 8 decembrie 2014	<i>UNIVERSITATEA „BOLYAI” DIN CLUJ (1946-1959). COMPOZIȚIA SOCIO-PROFESIONALĂ A CADRELOR DIDACTICE ȘI A STUDENȚILOR</i>

În urma colocviului de admitere la doctorat, organizat în cadrul Institutului în data de 1 octombrie 2014 au fost declarați reușiți 7 candidați, validați în ședința din 12 noiembrie 2014 a SCOSAAR, cu înmatriculare 1 noiembrie 2014. Astfel:

Nr. crt.	Nume și prenume doctorand	Nume și prenume conducător doctorat	Titlu teză de doctorat
1.	Marin D. Liliana	Prof.univ.dr. Nicolae Edroiu	<i>ELEMENTE DE LIMBAJ PLASTIC ÎN ISTORIA CERAMICII EUROPENE ȘI ROMÂNEȘTI ÎNTRE SECOLELE XVII-XIX</i>
2.	Demjen I. Andrea- Erzsébet	Prof.univ.dr. Nicolae Edroiu	<i>CARANTINELE DIN PASURILE CARPAȚILOR RĂSĂRITENI. SECOLELE XVIII-XIX</i>
3.	Filip N. Bogdan Sebastian	C.S.I dr. Susana Andea	<i>ASPECTE REFERITOARE LA DREPTUL DE SUCCESIUNE ÎN TRANSILVANIA MEDIEVALĂ (SEC. XIII-XVI)</i>
4.	Banciu C. Marius Gheorghe	C.S.I dr. Gelu Neamțu	<i>MAREA UNIRE DE LA 1 DECEMBRIE 1918 ȘI ROMÂNII DIN SUD-ESTUL TRANSILVANIEI</i>
5.	Cordea A. Marta	C.S.I dr. Gelu Neamțu	<i>DEPUTAȚII ROMÂNI ÎN DIETA DE LA PESTA 1848-1849 ȘI 1861</i>

Nr. crt.	Nume și prenume doctorand	Nume și prenume conducător doctorat	Titlu teză de doctorat
6.	Salánki J.S. Zoltán	C.S.I dr. Stelian Mândruț	<i>ÎNVĂȚĂMÂNTUL MAGHIAR ÎN TRANSILVANIA. O PERSPECTIVĂ SOCIOLOGICĂ : CLUJ-NAPOCA (1948-2011)</i>
7.	Oanță C. Marius	C.S.I dr. Stelian Mândruț	<i>ARHIDIECEZA ROMANO-CATOLICĂ DE BUCUREȘTI (1948-1964)</i>

Cercetătorii științifici gr. I și II din cadrul Institutului au fost cooptați în numeroase comisii de evaluare a tezelor de doctorat, în calitate de referenți oficiali atât în cadrul Institutului, cât și la diverse universități de stat din țară (Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca, Universitatea din Oradea, Universitatea „Alexandru Ioan Cuza” din Iași, Universitatea „Lucian Blaga” din Sibiu, Universitatea „Petru Maior” din Târgu Mureș).